

TÜRKİYE KİMYA SANAYİ MECLİSİ

KONU	: T. Kimya Sanayi Meclisi Toplantı Raporu
TARİH/ SAAT	: 04 Şubat 2014 / 14.00 – 17.00
YER	: TOBB / İSTANBUL
DAĞITIM	:Mustafa SARAÇÖZ– Gen. Sek. Cihat ALAGÖZ – Daire Başkanı Ahmet ALTINTUĞLU - Müdür Meclis Üyeleri
TOPLAM KATILIM	: 35 Kişi
HAZIRLAYAN	: Türkiye Sektör Meclisleri Müdürlüğü Memduha YÖRÜK

Türkiye Kimya Sanayi Meclis Toplantısı 04 Şubat 2014 tarihinde Birliğimiz İstanbul hizmet binasında Meclis Başkanı Sn. Timur ERK'in başkanlığında gerçekleşmiştir. Toplantıda önceden belirlen gündem konuları meclis üyelerinin değerlendirmeleri ile tartışmaya açılmış ve verilen kararlar neticesinde toplantı sona ermiştir.

Açılış konuşması çerçevesinde Sn. Timur ERK, GSMH içinde imalat sanayinin payının düştüğüne buna karşın hizmet sanayinin payının arttığına atıfla 2023 sonu ihracat hedeflerinin mutlaka bu negatif değişimler çerçevesinde güncellenmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. 2014 yılı kimya sanayi hedeflerinin de 18 milyar dolar olarak revize edildiğini kaydeden Sn. ERK, sektörün ithalata bağımlılık oranını da %56 olarak ifade etmiş ve bu durumun sektörün maliyetlerini etkileyerek rekabet gücünü de azalttığına vurgu yapmıştır. Hâlihazırda kur belirsizliklerinden de bahseden Sn. ERK, yabancı sermaye gelişiminin de hukuk sisteminde ve kurlarda yaşanan belirsizlikten dolayı engellendiğini ifade etmiştir.

Gündem (1): GSMH içinde kimya sanayinin arttırılmasına yönelik strateji belirlenmesi ile sektör temsilcilerinin 2013 sonu değerlendirmeleri

Toplantı da öncelikli olarak kimya sanayinin alt sektörlerinin değerlendirmeleri yetkili temsilciler tarafından yapılmıştır. İlk olarak Kompozit Sanayicileri Derneğini temsilen Sn. İsmail Hakkı HACIALİOĞLU kompozit sektörünün 2013 yılını %8 oranında bir büyümeyle kapattığını ülkemizde otomotiv ve inşaat sektörlerinin aktifliğine paralel olarak sektöründe genişlemeye devam ettiğini ifade etmiştir. Dolar kurundaki oynamaların yarattığı belirsizliğe de vurgu yapan Sn. HACIALİOĞLU, bu durumun uzun vadeli satış ve fiyat politikalarını etkilediğine işaret etmiştir.

Boya sektörü hakkında değerlendirmede bulunan *Sn. Tufan ÇINARSOY* BOSAD'ı temsilen 2013 yılında sektörde genel olarak bir daralma söz konusu olduğunu ancak otomotiv ve mobilya sektörlerindeki gelişmelere paralel olarak bahsi geçen alt sektörlerde (toz boya, ahşap mobilya boyaları vs.) az düzeyde büyüme ile 2013 yılının kapatıldığını vurgulamıştır. Döviz fiyatlarına bağlı olarak maliyet artışlarına da değinen *Sn. ÇINARSOY* 2014 yılının tüm sektörler için çok inişli – çıkışlı olacağı öngörüsünde bulunmuştur. 2013 yılı içinde dekoratif boyada %5-10 arasında bir küçülme söz konusu olduğunu kaydeden *Sn. ÇINARSOY*, fiyat oluşmayan bir piyasada en büyük tehlikenin kayıt dışına kaçma olduğuna dikkat çekmiştir. Boya sektörünü temsilen *DYO* adına *Sn. Hasan GARİPLER* hedeflerin gerçekleştirildiği ancak belirsizlik ortamının devam ettiğini, *BETEK* Boya adına da *Sn. Sinan ÜSTÜNEL* şirket bazında yatırım yatırımlarında kapasite büyütme çalışmalarının devam ettiğini aktarmıştır.

Dalan Kimya'nın 2013 yılında hedeflerini iç piyasada tutturduğunu ve ihracatta da hedefleri %90 oranında tamamladığını aktaran *Sn. Füsun ZEYBEK*, şirketin büyüme hedeflerini mevcut belirsizlik nedeniyle koyma konusunda tereddütlü yaklaştığını belirtmiştir. Kimya sanayinde inovatif yatırımların önemine vurgu yapan *Sn. Erol ÖZENSOY* ise KİMETSAN'ın yatırım sistemleri hususunda yaptığı yeni yatırımları ve güncel mevzuat düzenlemelerinin sektöre etkileri konusunda bilgi vermiştir. *Sn. Şahit KANUNİ*'de performans kimyasalları üretimi gerçekleştiren Deteks Kimya'nın 2013 yılını %10'luk bir büyüme ile kapattığını ancak 2014 yılı hedeflerinin piyasa koşullarına göre revize edilmesi gerektiğine ve ödemeler konusunda sıkıntı yaşanabileceğine yönelik belirtiler olduğuna dikkat çekmiştir.

Kozmetik, deterjan ve hijyenik kağıt sektörlerini temsilen *Sn. Vuranel OKAY* 2013 yılının %8-10 arasında büyüme ile olumlu geçtiğini kar marjının düştüğünü, ucuz ithalata yönelme eğilimi olduğunu, ihracatın görünürde arttığını ancak son 3 yıldır 1 milyarın üzerine çıkamadığını belirtmiştir. Piyasa gözetim ve denetiminde devam eden eksikliklere de değinen *Sn. OKAY* bu süreç içinde sivil toplum kuruluşları ile yetkili merciinin diyalog içinde olması gerektiğini hatırlatmıştır.

İlaç sanayiyle alakalı olarak Pharmavision'ı temsilen *Sn. Neşe ERİŞ* sektördeki mevcut düşük fiyat politikası nedeniyle yurtdışından yeni ilaç sevkiyatının kesilme riski ile karşı karşıya olduğunu vurgulamıştır. *AKKİM*'i temsilen *Sn. Taç Kılavuz ÖKTEM* ise 2013 yılının zorlayıcı bir yıl olmasına karşın *AKKİM* grubunda %5 büyüme sağlandığını ve 2014 yılı içinde oldukça yüklü yatırım planları olduğunu kaydetmiştir.

Petrokimya sektöründeki değerlendirmeleri aktarmak üzere *PETKİM*'i temsilen *Sn. İsmail Hakkı METECAN* söz almıştır. *Sn. METECAN* 2013 yılının hedeflerin yakalandığı bir yıl olduğunu ancak sektörün ithalata bağımlı bir büyüme sergilediğini ve bu durumun yarattığı ciddi maliyet baskısını dile getirmiştir. Akdeniz Kimya'yı temsilen toplantıya katılım sağlayan *Sn. Tahsin ÖZBEK* ise 2013 sonuna doğru Chemson'un şirket bünyesine katıldığını ve bu gelişme ile PVC stabilizanları üretiminde Akdeniz Kimya'nın dünyada birinci sırayı aldığını aktarmıştır.

Sn. Haluk ERCEBER ise Organik Kimya'nın 2013 yılında hem üretim rakamları çerçevesinde hem de ciro bazında %9 civarında büyüdüğünü 2014 yılında ise tamamen ihracata odaklanıldığını lojistik ve maliyet dezavantajlarının da iç pazarda fazla büyüme beklenmediği için göze alındığını ifade etmiştir. *BASF*'in 2013 yılında ciroda %9 oranında büyüme kaydettiğini aktaran *Sn. Selçuk DENİZLİGİL* karlılık bazında azalma gözlendiğini ve 2014 senesi için enerji fiyatlarındaki artışın üretim maliyetleri açısından düşündürücü olduğunu kaydetmiştir.

Son olarak PLASFED’nu temsilen Sn. Selçuk AKSOY plastik sektörünün ivmeli performansını 2013 yılında da devam ettirdiğini ve 2013 yılını da %10’luk bir büyüme ile kapattığını 2014 yılının ise 2008 yılı gibi krizin fırsata çevrildiği bir yıl olacağını umut edildiğini kaydetmiştir. Sektörde yabancı sermaye yatırımının da azlığına dikkat çeken Sn. AKSOY sektörün ihracat performansından da övgüyle bahsetmiştir.

Gündem (2): “VII. Sektörel Ekonomi Şurası”nda Meclis Başkanı tarafından sunulacak “Kimya Sanayi 5 Sorun – Çözüm Önerisi Sunumu”nun tartışmaya açılması

Toplantının ikinci gündem maddesi kapsamında 4 Mart 2014 tarihinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Sn. M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU’nun ev sahipliğinde, Başbakan Yardımcısı Sn. Ali BABACAN’ın başkanlığında yapılması planlanan VII. Türkiye Sektörel Ekonomi Şurasında Meclis Başkanı tarafından sunulacak sektörel sorun ve çözüm önerileri değerlendirmeye açılmıştır.

Meclis üyelerince yapılan değerlendirmeler neticesinde aşağıda yer alan konu başlıklarının Şura’da Meclis Başkanı Sn. Timur ERK tarafından sunulmasına karar verilmiş olup bazı eklemeler yapılmıştır.

- Ara girdi ithalatından kaynaklanan dışa bağımlılık nedeniyle sektörün rekabet gücünün azalması
- Girdi Tedarik Stratejisi’nin (GİTES) yeterli düzeyde uygulanamaması
- Tüketim kimyasallarında kayıt dışı ile mücadelede yaşanan sorunlar
- Yatırım ortamının istenilen ölçüde iyileştirilememesi ve kimya sanayinin yerleşme sorunu
- AB uyum çalışmaları çerçevesinde mevzuat değişikliklerinin gerektirdiği altyapı ve eğitim eksikliği

Bu çerçevede Sn. Erol ÖZENSOY özellikle ülkemizdeki toryum rezervlerinin çok yüksek olması nedeniyle bu konunun da ivedilikle değerlendirilmeye açılması gerektiğini savunmuştur. Sn. ÖZENSOY toryumun Türkiye’nin stratejik önemini arttırabilecek bir ürün olduğunu, Sivrihisar’daki rezerv dahil ülkemizde 1 trilyon dolarlık toryum rezervi beraberinde diğer nadir toprak elementlerinin bulunduğunu ve Türkiye’nin geleceğinin burada yattığını kaydetmiştir. Toryumdan reaktöre çıkan ürünün plütonyum olduğunu da belirten Sn. ÖZENSOY toryumu nükleer reaktörlerde ileride kullanılacak bir element olarak değerlendirmiş ve mutlaka Şura da bu konunun aktarılmasına vurgu yapmıştır.

Tartışmalar neticesinde ön plana çıkan diğer bir konuda Chemport Projesi olmuştur. Sn. ERK bu konuda mutlaka sunumu çerçevesinde aktarımlarda bulunacağını ve katma değeri yüksek ara girdi kimyasallarının üretimi için Kimya İhtisas Endüstri Bölgesinin (Chemport) bir an önce faaliyete geçirilmesi gerektiğine dikkat çekeceğini kaydetmiştir.

Sn. ERK ayrıca GİTES’te, Ekonomi Bakanlığı’nın kimya sanayi özelinde çalışmalarını sürdürdüğü eylemlerin uygulanmasının cari açığın azaltılması için son derece önemli olduğunu ancak EVYAP’ın devlet iradesinin yönlendirmeleri ve GİTES çalışmaları neticesinde palmyağı plantasyonunda özel bir teşvik almadan Türkiye’de herhangi bir ithalatçı konumunda muamele görmesinin de kabul edilemez olduğunu altını çizmiştir.

Gündem (3): Gümrüklerde yaşanan problemler ve son gelişmeler hakkında görüşülmesi

Toplantının bir sonraki gündem maddesi kapsamında gümrüklerde yaşanan problemler ve son gelişmeler tartışmaya açılmıştır.

Öncelikli olarak 21 Kasım 2013 tarihli ve 28828 sayılı "Gümrük Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" kapsamında getirilen yeni düzenleme ile solvent ithalatı yapan firmaların maliyetlerine ekstra teminat yükü gelmesinin halen çözülememiş olmasının sektörü ciddi darboğaza soktuğu ifade edilmiştir. Konu hakkında Sn. ERK, konunun Birliğimiz kanalıyla ilgili Bakanlığa hem resmi yazışma ile hem de Bakan nezdinde taşındığına atıfla Gümrük ve Ticaret Bakanlığından gelen cevabi yazının soruna çözüm yolu üretmediğini dile getirmiştir.

Gümrükler Genel Müdürlüğü Kıymet ve Vergilendirme Dairesini temsilen toplantıya bilgi vermek üzere katılım sağlayan Sn. Aysuda BAYSAL, Maliye Bakanlığıyla birlikte ortak bir çalışma yürütüldüğünü ve teminat çözüm sürecinin olabildiğince kısa bir süre de halledilmesi amacıyla elektronik ortamda işlemlerin gerçekleştirilmesinin kısa zamanda aktif hale getirileceğini bildirmiştir. Sn. BAYSAL ayrıca yayınlanan 2013/53 sayılı Genelge ile antrepolarla ilgili toplu teminat verilmesi hususunda yeni bir düzenlemeye gidildiğini bu gelişme ile antrepoda verilen teminatın serbest dolaşıma girişte de devam etmesinin sağlanacağını ifade etmiştir.

Konu hakkında Sn. Erol ÖZENSOY'un ÖTV'nin uluslararası anlaşmalara aykırı olması, depolama ücretleri ve nakliyeye yönelik eklediği diğer hususlarda göz önünde bulundurulduğunda sektörün gümrüklerde yaşadığı sorunların ilgili tüm paydaşlarında katılımlarıyla daha kapsamlı bir çalıştay çerçevesinde görüşülmesi gerektiğine karar verilmiştir.

Gündem (4): Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın "AR-GE Merkezleri Sunumu"

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın AR-GE merkezlerine yönelik bilgilendirme sunumu Bakanlık temsilen Sn. Pınar YILMAZ tarafından gerçekleştirilmiştir. Sunumu çerçevesinde Sn. YILMAZ 5746 sayılı Kanun çerçevesinde AR-GE merkezi açılmasına yönelik 50 tam zamanlı personel çalışma zorunluluğunun 30'a düşeceğini bu yönde Yönetmelik güncelleme çalışmalarının devam ettiğini aktarmıştır. AR-GE merkezlerine sağlanan teşviklerden de bahseden Sn. YILMAZ, kimya sektöründe 18 tane firmanın AR-GE merkezi olduğuna ve sektörel dağılıma göre en fazla otomotiv yan sanayi sektörünün AR-GE merkezi olduğuna işaret etmiştir.

Gündem (5): Chemport Projesinde geline son nokta hakkında bilgilendirme

Kümelenme projelerini sanayinin iyi planlanmasının bir göstergesi olarak nitelendiren Sn. Haluk ERCEBER, Chemport Projesiyle mevcutta 2023 yılında 90 milyar dolar olması beklenen kimya sanayi dış ticaret açığının yarı yarıya düşürecek bir katma değer yaratılacağını öngörüldüğünü ifade etmiştir.

Chemport projesinin amacının büyük ciroları olan sektördeki büyük güçleri ülkeye çekebilmek olduğuna atıfla, alt yapı çalışmaları çerçevesinde 2,3 milyar avroluk bir bütçenin ortaya çıktığını ve projenin de 5- 6 milyar avro yabancı sermayeyi çekmesinin hedeflendiğini

de sözlere ekleyen Sn. ERCEBER, hâlihazırda projede 7 yabancı firmanın var olduğunu da aktarmıştır.

Projenin rekabetçilik analizleri çerçevesinde sanayicilere kazandıracığı maliyet unsularının da değerlendirildiğine de değinen Sn. ERCEBER sadece lojistikten gelen karların firmalara %5-7 arasında tasarruf imkanı sağlayacağını dile getirmiştir.

Güney Marmara sahillerinde, limanı olan minimum 10 bin dönümlük bir arazi arandığını da sözlere ekleyen Sn. ERCEBER, Chemport konseptiyle maliyet, esneklik, çeviklik ve gelir alanlarında sinerji yaratılacağına da vurgu yapmıştır.

Gündem (6): Alt komite başkanlarının komite faaliyetleri hakkında özet bilgilendirme

AR-GE Alt Komite Başkanı Sn. Tarık EREN polimer teknolojileri, inorganik ve organik kimyasallar, nadir metaller konularında ilgili kamu kurumları ve konunun uzmanları akademisyenler, araştırmacılar ve sektör yetkililerinin de katılımlarıyla düzenlenmesi planlanan çalıştay çalışmaları hakkında İKMİB'le görüşeceklerini ve nadir toprak elementleri ve esans üretimi konusunda yaptığı görüşmeleri aktarmıştır.

Konuşmaları çerçevesinde Kompozit Üreticileri Alt Komite Başkanı Sn. İsmail Hakkı HACIALIOĞLU ise düzenlenen Kompozit Zirvesinden ve sektörün en büyük uluslararası buluşması olan JEC Paris Kompozit Fuarından bahsetmiştir. Toplantılara katılımın düşmesi nedeniyle Komite yapısının yeniden değerlendirilmesi gerektiğine de dikkat çekmiştir.